

Sygn. akt III CZP 54/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa M. W.
przeciwko A. R., Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu
, Sądowi Rejonowemu
i BNP Paribas Bank Polska S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 października 2012 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Apelacyjny
postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2012 r.,

"Czy w razie niepobrania przez komornika zaliczki na wynagrodzenie za dozór zajętych ruchomości, przyznanego dozorczy w postępowaniu egzekucyjnym postanowieniami sądu i komornika, nie określającymi podmiotu zobowiązanego do wypłaty wynagrodzenia, dozorca jest uprawniony do dochodzenia w odrębnym postępowaniu zapłaty tego wynagrodzenia od wierzyciela?"

w przypadku udzielenia pozytywnej odpowiedzi na powyższe pytanie:

Z jaką chwilą roszczenie dozorczy do wierzyciela o wypłatę wynagrodzenia za dozór staje się wymagalne i w jakim terminie dochodzi do jego przedawnienia oraz czy postanowienie ustalające wynagrodzenie dozorczy przerywa bieg przedawnienia tego roszczenia?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

M. W. wniósł przeciwko A. R., Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu oraz BNP Paribas Bank Polska S.A. w W. powództwo o zasądzenie kwoty 4 140 512,94 zł, w tym 440 408,76 zł z tytułu wynagrodzenia za sprawowanie dozoru nad zajętych w postępowaniu egzekucyjnym ruchomościami, oraz 3 700 104,20 zł z tytułu odszkodowania za szkodę poniesioną na skutek braku możliwości wyegzekwowania wynagrodzenia za dozór.

Wyrokiem częściowym z dnia 14 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo o zasądzenie kwoty 440 408,76 zł. Z ustaleń wynika, że powód został dozorcą ruchomości, zajętych - na wniosek wierzyciela Fortis Bank Polska S.A. w W., którego następcą prawnym jest pozwany Paribas – w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego A. R. W postępowaniu tym przyznano dozorczy wynagrodzenie za sprawowanie dozoru w łącznej kwocie 440 408,76 zł, w postanowieniu o przyznaniu wynagrodzenia nie określono natomiast podmiotu zobowiązanego do zapłaty, komornik nie wezwał też wierzyciela do uiszczenia zaliczki. Postępowanie egzekucyjne w zakresie zajęcia ruchomości zostało ostatecznie umorzone, wobec cofnięcia przez wierzyciela wniosku w tej części, w pozostałym zakresie toczy się nadal. Powód, po zwolnieniu z obowiązków dozorczy, wszczął przeciwko dłużnikowi egzekucję co do kosztów dozoru, jednak okazała się ona bezskuteczna.

Sąd Okręgowy uznał, że powód może w odrębnym procesie domagać się zasądzenia od wierzyciela kosztów wynagrodzenia za sprawowanie dozoru, bowiem oddanie zajętych rzeczy pod dozór tworzy pomiędzy dozorcą a stronami postępowania egzekucyjnego stosunek cywilnoprawny, do którego odpowiednie zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego o przechowaniu. Koszty te powinien zwrócić wierzyciel, który następnie może wyegzekwować ich zwrot od dłużnika. Roszczenie przeciwko wierzycielowi uległo jednak przedawnieniu, bowiem zastosowanie ma art. 859⁹ k.c., przewidujący roczny termin przedawnienia dla roszczeń z umowy składu, ewentualnie zaś znajduje zastosowanie trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń związanych

z prowadzeniem działalności gospodarczej. Oba te terminy powinny być liczone najpóźniej od dnia zakończenia dozoru i upłynęły przed wniesieniem powództwa.

Przy rozpoznawaniu apelacji powoda od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny powziął wyrażoną w sentencji wątpliwość prawną, którą przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione zostało kilkakrotnie, że instytucja określona w art. 390 k.p.c., prowadząca do związania sądów niższej instancji w danej sprawie poglądem Sądu Najwyższego, zawartym w uchwale, jest wyjątkiem od konstytucyjnej zasady podległości sędziego tylko Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji) i reguły samodzielnego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd właściwy. Ze względu na tę wyjątkowość, przesłanka stosowania art. 390 § 1 k.p.c. powinna być wykładana ściśle. Zagadnienie prawne, stanowiące przedmiot pytania sądu drugiej instancji powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. m.in. postanowienie z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, z dnia 18 maja 2011 r., III CZP 17/11). Nie może się sprowadzać do pytania o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. m.in. postanowienie z dnia 10 maja 2007 r., III UZP 1/07, OSNP 2008, nr 3-4, poz. 49). Sąd Najwyższy nie może bowiem zastępować sądów powszechnych w rozstrzygnięciu konkretnej sprawy. W niniejszej zaś sprawie powód dochodzi zasądzenia w odrębnym procesie wynagrodzenia od wierzyciela za sprawowanie obowiązków dozorczy w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku tego wierzyciela. Przedstawione przez Sąd Apelacyjny pytania sprowadzają się do kwestii, czy dozorczy przysługuje w odrębnym procesie takie roszczenie w razie niepobrania przez komornika zaliczki na wydatki związane z powierzeniem mu tych obowiązków i jaki jest termin przedawnienia takiego roszczenia. Zmierzają zatem wprost do uzyskania odpowiedzi o sposób rozstrzygnięcia sprawy, co nie jest dopuszczalne.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) postanowił, jak w sentencji.